

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2017

Falkenbergs kommun

*Inger Andersson
Certifierad kommunal
revisor*

*Malin Ringedahl
Rebecka Åremann
Samuel Meytap
auktoriserad revisor*

April 2018

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	4
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	4
2.2.	Revisionskriterier	5
3.	Granskningsresultat	6
3.1.	Förvaltningsberättelsen.....	6
3.1.1.1.	Iakttagelser	6
3.1.2.	God ekonomisk hushållning	8
3.2.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag	10
3.2.1.	Iakttagelser	10
3.2.2.	Bedömning.....	10
3.3.	Rättvisande räkenskaper	10
3.3.1.	Iakttagelser	10
3.3.2.	Bedömning.....	12
4.	Revisionell bedömning.....	14

1. Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2017. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2017.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen i stort redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och det finns inget underskott från tidigare år har att återhämta. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Utvärdering avseende den ekonomiska ställningen bör dock utvecklas för att mer svara mot lagstiftarens intentioner.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2017 är uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att vi inte kan uttala oss om huruvida verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten eller ej. Vi uppfattar dock att redovisningen förbättrats betydligt och vill särskilt lyfta fram att det nu sker en mer formell redovisning av kritiska kvalitetsfaktorer.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i stort är rättvisande. Årsredovisningen är i stort upprättad enligt god redovisningssed. Vi vill dock lyfta fram några avvikelser mot god redovisningssed:

Tillfälligt statsbidrag för mottagning av flyktingar – utbetalt december 2015 – ej ianspråktagen del skulle i sin helhet tillgodoräknats 2016 års resultat. Här sker avvikelse mot god sed då Falkenbergs kommun endast resultatfört 12,6 mnkr under 2016. Ej utnyttjad del, 41,6 mnkr har överförts till 2017. Under året har 15,7 mnkr använts. Kvarstående del uppgår till 25,9 mnkr.

Falkenbergs kommun har erhållit 17,6 mnkr i statsbidrag avseende byggbonus. I enlighet med RKR har bidraget intäktsfört under 2017. Kommunstyrelsen har fattat beslut om att företrädesvis använda statsbidraget till att finansiera nedskrivning av bostadspaviljonger.

Nedskrivningen är inte förenlig med RKR:s rekommendation 19, vilket också framgår i beslutsunderlaget. Avvikelsen redovisas dock inte öppet i årsredovisningens redovisningsprinciper.

Vi har uppmärksammat att medel 2017 överförs som budgetförstärkning 2018 (resultatreglering via balansräkningen). Som skäl uppges bland annat att åtgärderna var planerade för 2017, men skjutits upp till 2018. Tekniska nämnden har balanserat 11,5 mnkr och Kommunstyrelsen (personalavdelningen) drygt 1,2 mnkr från. När det gäller Socialnämnden så finns i balansräkningen upptaget 42,4 mnkr avseende bidrag från Migrationsverket. 37,3 mnkr har balanserats till 2018. Hur mycket som skulle vara resultatfört 2017 är oklart.

Falkenbergs kommun avviker i några ytterligare fall från god redovisningssed avseende värderingsfrågor och tilläggsupplysningar. Här kan företrädesvis nämnas:

RKR 10.2 Avsättningar och ansvarsförbindelser. Fullständig information lämnas inte.

RKR 19.1 Nedskrivningar. Fullständig information lämnas inte.

Noterade avvikelser från gällande rekommendationer och god redovisningssed bedömer vi som icke-materiella. Det vill säga felen understiger den beloppsgräns som vi har för att bedöma huruvida årsredovisningen ger en rättvisande bild eller inte.

2. Inledning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2017. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2017.

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inklusive drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsmed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsmed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2018-03-26 och 2018-03-27 samt till viss del även årsredovisning oss tillhanda 2018-03-29. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2018-04-10 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2018-04-24.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef, redovisningschef och utvecklingschef.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Förvaltningsberättelsen

I KRL kapitel 4 anges att förvaltningsberättelsen ska innehålla:

- En översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet med mera § 1.
- Väsentliga personalförhållanden (bl a sjukfrånvaro) § 1a.
- Samlad redovisning av investeringsverksamheten (investeringsredovisning) § 2.
- Förhållandet mellan utfallet och den fastställda budgeten för den löpande verksamheten (driftredovisning) § 3.
- Årets resultat efter balanskravsjusteringar samt detta resultat med justering av förändring av resultatutjämningsreserven § 3a.
- Hantering av balanskravet § 4.
- Utvärdering av den ekonomiska ställningen § 5.
- Andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten § 1 punkt 5.
- Utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts § 5.

I KRL kapitel 8 anges att det ska vara en gemensam förvaltningsberättelse - även sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer ska ingå, det vill säga de kommunala bolagen.

I RKR 7.1 anges att förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser.

Nedan kommenteras några delar närmare.

3.1.1.1. Iakttagelser

Översikt av utvecklingen av kommunens verksamhet

I årsredovisningens inledning finns ett avsnitt ”2017 i sammandrag”. Vidare framgår i kommunstyrelsens ordförande och kommunchefens inledande kommentarer något om väsentliga händelser och vad som planeras framöver.

Väsentliga personalförhållanden (bl a sjukfrånvaro)

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas – det vill säga frånvaron är specificerad på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt är åldersindelad. Den sammanlagda sjukfrånvaron uppgår till 5,3 % vilket är en minskning med 0,2 %-enheter gentemot 2016. I avsnittet ”Kommunen som arbetsgivare” lämnas bland annat information om sysselsättningsgrad, löneöversyn och personalkostnader.

Investeringsredovisning

Förvaltningsberättelsen innehåller en investeringsredovisning som anger budget, utfall och avvikelse på områdesnivå. Investeringsredovisningen är kommenterad. För att få närmare information om vilka investeringsprojekt kommunen har så redovisas en uppställning avseende större investeringsprojekt som är fleråriga. Här anges projektbudget, utfall till och med 2017 samt prognos för totalkostnad och årtal för färdigställande.

Av en investeringsbudget om totalt 427,5 mnkr har 262,3 mnkr använts, vilket ger en utnyttjandegrad om 61 %. I delårsrapporten prognostiserades ett utfall om 319,5 mnkr.

Falkenbergs kommun har en omfattande investeringsvolym framöver. I investeringsplan för perioden 2018 – 2022 uppgår den samlade volymen till drygt 2,1 mdkr, exklusive ombudgeteringar från 2017.

Driftredovisning

Driftredovisningen visar utfall, budget och avvikelse för 2017 samt utfall 2016. Det finns även en kolumn benämnd avvikelse inklusive resultatreglering. Förklaring saknas. Sambandet med resultaträkningen framgår inte.

I anslutning till driftredovisningen kommenteras kortfattat nämndernas ekonomiska utfall. Ytterligare kommentarer finns under respektive nämnd i avsnittet ”Kommunens verksamheter”.

Tekniska nämnden redovisar ett underskott om 12,2 mnkr. Som orsak anges företrädesvis dyrare kostnader för muddring än vad som budgeterats. Noteras ska att årets kostnader för muddring avseende Glommen och Falkenbergs yttre hamn uppgår till 7,4 mnkr och här har tidigare avsatta medel tagits i anspråk. Däremot har det gjorts avsättningar om totalt 11,5 mnkr för framtida muddring av Lövstaviken, 3 mnkr, avsättning för huvudstudie i Ätran 3 mnkr samt rivning och uppbyggnad av Glasfiberkajen till följd av ett ras vid årsskiftet 2015 och 2016. Som skäl uppges bland annat att åtgärderna var planerade för 2017, men skjutits upp till 2018.

Vid granskning av balansräkningen har vi noterat ytterligare poster där det i princip reserverats medel till 2018.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Kommunen uppfyller lagstadgat balanskrav och har inget underskott från tidigare år att återställa.

Resultatet för 2017 blev 92,2 mnkr. Realisationsvinster om 0,9 mnkr har korrekt exkluderats, varför resultat gentemot avstämning av balanskrav uppgår till 91,3 mnkr. Kommunen har inget tidigare negativt resultat att återställa.

Fullmäktige har fattat beslut om avsättning till resultatutjämningsreserv. Under 2017 har reservering om 16 mnkr kunnat göras. Resultatutjämningsreserven uppgår nu till 243 mnkr.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Årsredovisningen innehåller inget specifikt avsnitt där kommunens ekonomiska ställning

utvärderas. I ekonomiavsnittet beskrivs Falkenbergs kommuns finansiella ställning, resultat och utveckling utifrån den så kallade RK-modellen. Redovisning sker med utfall 2015 – 2017 och budget 2017. Någon mer sammanfattande utvärdering sker inte än att det konstaterats att Falkenbergs kommun har en god ekonomisk hushållning.

Gemensam förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen finns en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation som särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretag i allt väsentlig i enlighet med RKR 8.2.

Pensionsredovisning

Förvaltningsberättelsen saknar i princip uppgift om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1. I not till balansräkningen framgår en del uppgifter. Vi rekommenderar att upplysningar avseende pensionsförpliktelser redovisas mer samlat för att säkerställa att kraven i RKR 2:1, 7:1 och 17:1 uppfylls.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Årsredovisningen innehåller en riskbedömning och känslighetsanalys.

3.1.1.2. Bedömning

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vi ser dock att redovisningen avseende utvärdering av den ekonomiska ställningen kan förbättras för att mer svara mot lagstiftarens intentioner. Upplysningar som bör framgå är ekonomin under ett längre perspektiv. De kommunala bolagen bör ingå och likaså kan jämförelser med andra kommuner göras. Kopplingen bör göras tydligare till hur framtida utmaningar - inte minst med tanke på den omfattande investeringsvolymen – kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

3.1.2. God ekonomisk hushållning

3.1.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts av fullmäktige i budget 2017, Budgetramar 2018 & Kommunplan 2019.

Finansiella mål, fastställda av fullmäktige i budget 2017, Budgetramar 2018 & Kommunplan 2019	Utfall 2017	Måluppfyllelse Kommunstyrelsens bedömning
Resultatets andel av skatteintäkter och generella statsbidrag ska uppgå till 2 %.	Skatter och generella statsbidrag uppgår till 2 430,3 mnkr. 2 % kräver ett resultat om 48 mnkr. Årets resultat uppgår till 92,2 mnkr, d.v.s 3,8%.	Målet uppnås.
Soliditeten ska successivt öka till 30 %.	Soliditeten inklusive pensions-skuld intjänad före 1998 uppgår	Målet uppnås.

till 21,7 %. Exkluderas förmedlade lån om 1 362 mnkr uppgår soliditeten till 33,3 %.

Mål för verksamheten

I maj 2015 fattade Kommunfullmäktige beslut om ny styrmodell, vilken ska stärka kopplingen mellan fullmäktiges vision och kommunens övergripande mål. Modellen ska leda till ökad medborgarnytta och bättre resultat/måluppfyllelse. Falkenbergs vision ”Vi växer för en hållbar framtid” är oförändrad, men en ny politisk viljeinriktning formulerades och fyra kommunövergripande utvecklingsmål fastställdes.

I årsredovisningen framgår hela visionen och herefter följer en redovisning av kritiska kvalitetsfaktorer, vilka bedöms enligt fyra olika uppfyllelsemått från ”dåligt” till ”jättebra”. Nedan har vi åskådliggjort det i en tabell.

Kvalitetetsfaktor	Dåligt	Inte riktigt bra	Bra	Jättebra
Ekologisk hållbarhet		X		
Folkhälsa och trygghet			X	
Inkludering och inflytande		X		
Boende			X	
Infrastruktur			X	
Arbetsmarknad och näringsliv				X
Utbildningsnivå		X		
Fritid			X	
Kommunikation		X		
Service, bemötande och samverkan			X	
Kommunen som arbetsplats			X	
Summa	0	4	7	1

Varje utvecklingsmål beskrivs och efterföljs med en kommentar som avslutas med en ”sammanfattande syn avseende måluppfyllelse”. Se nedan.

Utvecklingsmål	Kommentar
Falkenberg ska bli mer inkluderande	Målet är inte nått
Fler bostäder och attraktiva boendemiljöer i hela kommunen med god kommunal service i livets alla skeden	Vi fortsätter vårt arbete
Ett breddat och dynamiskt näringsliv i hela kommunen	Vissa delar går väldigt bra, andra inte
Den ekologiska hållbarheten ska öka.	<i>Framgår inte</i>

I anslutning till ovanstående avsnitt finns ingen sammanfattande kommentar, men på sidan 51 anges ” Bedömningen är att Falkenbergs kommun har en god ekonomisk hushållning

med pågående utvecklingsaktiviteter för det som behöver stärkas. Det finns arbetssätt för att bibehålla god ekonomisk hushållning såväl inom verksamheten som finansiellt.”

3.1.2.2. Bedömning

Vi bedömer att båda de finansiella målen uppnås. Vi ser det dock som angeläget att det i fullmäktiges beslut klargörs hur soliditeten ska definieras. Under avsnittet ”Ekonomi” redovisas fyra olika mått på soliditet.

Med ledning av vad som framgår i årsredovisningen kan vi inte lämna någon bedömning avseende verksamhetsmålen. Vi uppfattar dock att redovisningen förbättrats betydligt och vill särskilt lyfta fram att det nu sker en mer formell redovisning av kritiska kvalitetsfaktorer.

3.2. Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

3.2.1. Iakttagelser

I årsredovisningen finns ett avsnitt benämnt ”Kommunens verksamheter”. Här redovisas såväl kommunens nämnder som bolag. Redovisningarna är likartat utformade med rubrikerna uppgift, viktiga händelser, utvecklingsmål, medarbetare och ekonomi. Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden redovisar även verksamhetsnyckeltal med budget 2017 och utfall 2015 - 2017. Noterbart är att då det gäller kostnad per barn, timma etc så redovisar Barn- och utbildningsnämnden samma belopp både som budget och utfall. I årsredovisning oss tillhanda 2018-03-29 gäller samma för Socialnämnden. Detta har inte varit fallet i de två tidigare utgåvor vi erhållit.

I Budget 2017 anges nya uppdrag, huvudsakligen med Kommunstyrelsen som ansvarig. Uppdragen kommenteras i förvaltningsberättelsen.

3.2.2. Bedömning

Vi bedömer att redovisningarna är informativa, men att de med fördel kan utvecklas med verksamhetsmått/nyckeltal. Dessa bör kommenteras. Vi ifrågasätter uppgifterna avseende att budget och utfall är samma på alla områden för såväl Barn- och utbildningsnämnden som numera även för Socialnämnden. Orsak uppges vara att endast volymavvikelse ska redovisas – detta för att ”legitimera budgetavvikelse” hänförlig till volym. Vi anser dock att det krävs närmare analyser.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter. Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat uppgår till 92,2 mnkr (99,4 mnkr 2016) att jämföra med budgeterat 56,1 mnkr. Resultatet medför därför en positiv avvikelse mot budget med drygt 36,1 mnkr.

Orsak till avvikelserna redovisas inte samlat. Vi vill lyfta fram några större enskilda poster som påverkat utfallet positivt:

- Utdelning från Falkenberg Energi AB, 15 mnkr (ej budgeterat)
- Finansnetto 20,5 mnkr (försiktig budgetering?)
- Försäljning exploateringsmark, 12,9 mnkr (ej budgeterat)
- Resultatförning av flyktingmedel inkomna 2015 och som skulle tillgodoräknats årets resultat 2016, 15,7 mnkr
- Byggbonus 17,6 mnkr
- Skatter och generella statsbidrag, exklusive ovanstående två poster, 28,8 mnkr

Och som negativa poster kan nämnas

- Avsättningarna inom Tekniska nämnden 11,5 mnkr
- Uppbokning av pensionsskuld för förtroendevalda, 6,8 mnkr
- Justering avseende premie förmånsbestämd ålderspension för anställda som ej tidigare varit med i beräkningen, 4 mnkr
- Avgångsvederlag, 5 mnkr
- Nedskrivning avseende bostadspaviljonger 7 mnkr.

Som nämnts ovan har Falkenbergs kommun erhållit 17,6 mnkr i statsbidrag avseende byggbonus. I enlighet med RKR har bidraget intäktsförts under 2017. Kommunstyrelsen har fattat beslut om att företrädesvis använda statsbidraget till att finansiera nedskrivning av bostadspaviljonger. Nedskrivningen är inte förenlig med RKR:s rekommendation 19, vilket också framgår i beslutsunderlaget. Avvikelsen redovisas dock inte öppet i årsredovisningens redovisningsprinciper.

Vi har uppmärksammat att medel 2017 överförs som budgetförstärkning 2018 (resultatreglering via balansräkningen).

I vårt avsnitt om driftredovisningen har vi uppmärksammat att poster har kostnadsförts 2017 för att balanseras över till 2018. Som skäl uppges bland annat att åtgärderna var planerade för 2017, men skjutits upp till 2018. Förutom Tekniska nämnden, 11,5 mnkr, - som tidigare nämnts - har vi uppmärksammat drygt 1,2 mnkr från Kommunstyrelsen (personalavdelningen). När det gäller Socialnämnden så finns i balansräkningen upptaget 42,4 mnkr avseende bidrag från Migrationsverket. 37,3 mnkr har balanserats till 2018. Hur mycket som skulle vara resultatfört 2017 är oklart.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen.

Inom exploateringsverksamheten finns projekt med negativa värden – totalt 16,7 mnkr, det vill säga kommunen har erhållit intäkter, vilka varit högre än nedlagda kostnader. För korrekt redovisning bör dessa klassificeras som upplupen intäkt.

Som framgår under ovanstående avsnitt om resultaträkningen innehåller balansräkningen poster som skulle varit resultatförda 2017.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Kassaflödesanalysen kan med fördel kompletteras med kommentarer för att lättare möjliggöra en kontroll av att det är överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed. I granskningens slutskede har rättelse av posten Eget kapital i kommunkoncernen gjorts. Felet härrör från 2016, varför korrigerings även gjorts i kassaflödesanalys för år 2016.

3.3.2. Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i stort är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed.

Vi noterar dock att tillfälligt statsbidrag för mottagning av flyktingar – utbetalt december 2015 – ej ianspråktagen del skulle i sin helhet tillgodoräknats 2016 års resultat. Här sker avvikelse mot god sed då Falkenbergs kommun endast resultatfört 12,6 mnkr under 2016. Ej utnyttjad del, 41,6 mnkr har överförts till 2017. Under året har 15,7 mnkr använts. Kvarstående del uppgår till 25,9 mnkr.

Falkenbergs kommun har erhållit 17,6 mnkr i statsbidrag avseende byggbonus. I enlighet med RKR har bidraget intäktsförts under 2017. Kommunstyrelsen har fattat beslut om att företrädesvis använda statsbidraget till att finansiera nedskrivning av bostadspaviljonger. Nedskrivningen är inte förenlig med RKR:s rekommendation 19, vilket också framgår i beslutsunderlaget. Avvikelsen redovisas dock inte öppet i årsredovisningens redovisningsprinciper.

Vi vill även uppmärksamma de resultatregleringar – budgetförstärkningar inför 2018 - som sker via balansräkningen. Förutom Tekniska nämnden, 11,5 mnkr, har vi uppmärksammat drygt 1,2 mnkr från arbetsgivarenheten. När det gäller Socialnämnden så finns i balansräkningen upptaget 42,4 mnkr avseende bidrag från Migrationsverket. 37,3 mnkr har balanserats till 2018. Hur mycket som skulle vara resultatfört 2017 är oklart.

Under rubriken ”Redovisningsprinciper” anges att kommunen följer lagen om Kommunal redovisning samt i allt väsentligt de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning.

Som avvikelse anges att påbörjan av avskrivningar påbörjas året efter att investeringen tagits i bruk.

Falkenbergs kommun avviker även i några fall från god redovisningssed avseende värderingsfrågor och tilläggsupplysningar. Vi vill framhålla följande avvikelser i samband med granskning av bokslutet:

- RKR 10.2 Avsättningar och ansvarsförbindelser. Fullständig information lämnas inte.
- RKR 19.1 Nedskrivningar. Fullständig information lämnas inte.

4. *Revisionell bedömning*

Vår samlade bedömning är att årsredovisningen i stort är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.

Vi bedömer att

- årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och det finns inga underskott från tidigare år att återhämta. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i huvudsak innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Utvärdering avseende den ekonomiska ställningen bör dock utvecklas för att mer svara mot lagstiftarens intentioner.
- årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Båda finansiella målen för 2017 är uppfyllda.
- med ledning av vad som framgår i årsredovisningen kan vi inte uttala oss om huruvida resultatet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv eller ej. Vi uppfattar dock att redovisningen förbättrats betydligt och vill särskilt lyfta fram att det nu sker en redovisning av kritiska kvalitetsfaktorer
- räkenskaperna i stort är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed. Vi vill dock lyfta fram några avvikelser mot god redovisningssed:

Tillfälligt statsbidrag för mottagning av flyktingar – utbetalt december 2015 – ej ianspråktagen del skulle i sin helhet tillgodoräknats 2016 års resultat. Här sker avvikelse mot god sed då Falkenbergs kommun endast resultatfört 12,6 mnkr under 2016. Ej utnyttjad del, 41,6 mnkr har överförts till 2017. Under året har 15,7 mnkr använts. Kvarstående del uppgår till 25,9 mnkr.

Falkenbergs kommun har erhållit 17,6 mnkr i statsbidrag avseende byggbonus. I enlighet med RKR har bidraget intäktsförts under 2017. Kommunstyrelsen har fattat beslut om att företrädesvis använda statsbidraget till att finansiera nedskrivning av bostadspaviljonger. Nedskrivningen är inte förenlig med RKR:s rekommendation 19, vilket också framgår i beslutsunderlaget. Avvikelsen redovisas dock inte öppet i årsredovisningens redovisningsprinciper.

Vi har uppmärksammat att medel 2017 överförs som budgetförstärkning 2018 (resultatreglering via balansräkningen). Som skäl uppges bland annat att åtgärderna var planerade för 2017, men skjutits upp till 2018. Tekniska nämnden har balanserat 11,5 mnkr och Kommunstyrelsen (personalavdelningen) drygt 1,2 mnkr från. När det gäller Socialnämnden så finns i balansräkningen upptaget 42,4 mnkr avseende bidrag från Migrationsverket. 37,3 mnkr har balanserats till 2018. Hur mycket som skulle vara resultatfört 2017 är oklart.

Påbörjan av avskrivningar sker året efter att investeringen tagits i bruk. Avvikelsen redovisas öppet i redovisningsprinciperna.

Falkenbergs kommun avviker i några ytterligare fall från god redovisningssed avseende värderingsfrågor och tilläggsupplysningar. Här kan företrädesvis nämnas:

RKR 10.2 Avsättningar och ansvarsförbindelser. Fullständig information lämnas inte.

RKR 19.1 Nedskrivningar. Fullständig information lämnas inte.

- noterade avvikelser från gällande rekommendationer och god redovisningssed är icke-materiella. Det vill säga felen understiger den beloppsgräns som vi har för att bedöma huruvida årsredovisningen ger en rättvisande bild eller inte.

2018-04-13

Fredrik Carlsson
Uppdragsledare

Inger Andersson
Projektledare